

Interne notater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

IN 80/10

21. mai 1980

Oppfølging av Flyttemotivundersøkelsen 1972
Foreløpig dokumentasjon

av

Erik Stordahl og Knut Ø. Sørensen*)

INNHold

	Side
Tabellregister	1
1. Innledning	2
2. Bakgrunn og formål	2
2.1. Kort om Flyttemotivundersøkelsen 1972	2
2.2. Formål med oppfølgingsundersøkelsen	2
3. Opplegg av oppfølgingsundersøkelsen	3
3.1. Kort om metodevalget	3
3.2. Teknisk gjennomføring	3
3.2.1. Kjennemerker pr. 1/7 1978	3
3.2.2. Meldinger fra perioden 1/10 1964 - 1/7 1978	4
4. Noen erfaringer fra gjennomføringen av undersøkelsen	6
4.1. Innholdet av registeret (Beredskapsfilen)	6
4.1.1. Fraflyttingskommune for utvandrere	6
4.1.2. Sammenhenger mellom meldingene i flytte- og ekteskaps- historiene	6
4.2. Koplingstekniske erfaringer	7
4.2.1. Bruk av fødselsnummeret	7
4.2.2. Meldingskoder	7
4.3. Erfaring med filorganiseringen	7
5. Noen tabeller fra oppfølgingsundersøkelsen	8
Litteratur	15
Vedlegg	
Oversikt over publikasjoner og notater fra Flyttemotivundersøkelsen 1972	17/10

*) Olaf Foss har deltatt i opplegget av oppfølgingsundersøkelsen. Johan Alstad og Harry Prestegård har bidratt med analyser av dataene. Vi takker Egil Habberstad og Vidar Halvorsen for programmering, råd og forslag til opplegg av undersøkelsen, og ikke minst for veiledning/opplæring i registerspørsmål.

TABELLREGISTER

	Side
1. Utvalget etter ekteskadelig status pr. 1/7 1978	4
2. Ekstraherte meldinger etter meldingstype	5
3. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter antall bostedsskifter i perioden 1/1 1972 - 1/7 1978 og etter forholdet mellom bosted pr. 1/1 1972 og pr. 1/7 1978	9
4. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter antall bostedsskifter i perioden 1/10 1964 - 1/7 1978 og etter forholdet mellom bosted pr. 1/7 1978 og oppvekstkommune	10
5. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter kjønn, alder og antall bostedsskifter i ulike perioder i tidsrommet 1/10 1964 - 1/7 1978	11
6. Flyttere og ikke-flyttere 1971 med ulik holdning til framtidig flytting og ulike anslag på framtidig flyttetidspunkt i Flyttemotivundersøkelsen, etter tid for første flyttig etter 31/12 1972 og antall flyttinger i perioden 1/1 1973 - 1/7 1978	12
7. Flyttere 1971 etter viktigste oppgitte flyttemotiv ved Flyttemotivundersøkelsen og etter årstall for første flytting etter 31/12 1972 og antall bostedsskifter totalt i perioden 1/1 1973 - 1/7 1978	12
8. Flyttere i 1971 med ulik vurdering av konsekvensene av flyttingen for levekårene totalt i Flyttemotivundersøkelsen, etter årstall for første flytting etter 31/12 1972 og antall bostedsskifter totalt i perioden 1/1 1973 - 1/7 1978	13
9. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter kommunegruppe ved intervjuet i Flyttemotivundersøkelsen og etter kommunegruppe for bosted pr. 1/7 1978	13

1. INNLEDNING

I dette notatet legger vi fram de første erfaringene med å kople analysefilene for utvalgsundersøkelsen Flyttemotivundersøkelsen 1972 med data fra Personregisteret. Pr. i dag er arbeidet med å organisere datafilene utført og arbeidet med dataanalyse er kommet i gang. Etterhvert som analysearbeidet går framover vil det stadig bli lagt inn nye kjennemerker på analysefilene.

Vi legger vekt på at også de tekniske sider ved oppfølgingsundersøkelsen blir godt dokumentert. Dokumentasjonen består av to hoveddeler som vil bli utarbeidet under ulike faser i undersøkelsen. I denne omgang presenteres den praktiske gjennomføringen av og de foreløpige erfaringer med fileorganiseringen (kopling av intervjudata og registerdata). Når filene har fått sitt endelige innhold, ved avslutningen av analysearbeidet, vil filene bli dokumentert i form av variabelkataloger med nødvendige referanser.

2. BAKGRUNN OG FORMAL

2.1. Kort om Flyttemotivundersøkelsen 1972

Flyttemotivundersøkelsen 1972 tok sikte på å gi en bred beskrivelse og analyse av forhold som påvirker flyttemønsteret i Norge, folks holdninger til framtidig flytting og flyttingenes virkninger på flytternes levekår mv.

Undersøkelsen omfattet to utvalg av personer. Et flytter-utvalg besto av personer i alderen 16-74 år (født i tidsrommet 1.1. 1897 - 31.12. 1955) som fikk registrert flytting fra en norsk kommune til en annen i 1971. Et utvalg av ikke-flyttere besto av personer i alderen 16-74 år som ikke fikk registrert noen interkommunal flytting i 1971. Intervjuene ble utført i perioden fra 23/10 1972 til 15/3 1973. Det ble oppnådd intervju med i alt 2 894 flyttere og 1 315 ikke-flyttere. Disse personene, i alt 4 209, er det som inngår i oppfølgingsundersøkelsen.

Flyttemotivundersøkelsens tekniske detaljer og analyseresultater er lagt fram i en serie notater og publikasjoner. Disse er listet opp i eget vedlegg.

2.2. Formål med oppfølgingsundersøkelsen

Siktemålet med oppfølgingsundersøkelsen er bl.a. å få kjennskap til det videre flyttemønster for personene som var med i Flyttemotivundersøkelsen 1972, og å analysere dette flyttemønsteret i forhold til de opplysninger, bl.a. om holdning til og planer om flytting, som ble gitt i 1972. I analysene fra undersøkelsen er det påvist klare sammenhenger mellom livssyklusvariable og sosioøkonomiske variable på den ene siden og forhold omkring realiserte flyttinger og holdninger til framtidig flytting på den andre siden.

Oppfølgingsundersøkelsen tar derfor i første omgang sikte på å kartlegge folks flyttemønsker etter 1971 med vekt på to hovedaspekter:

- i) Sammenhengsanalyse der flytting etter 1971 søkes forklart med data om bl.a. livssyklus, sosioøkonomiske forhold, flyttemotiver i 1971, tidligere flyttinger og holdninger til framtidig flytting. En vil ha begrunnede antakelser om framtidig flytteeatferd for de enkelte persongrupper. (Hvilke flyttinger i 1971 er "vellykte" og "mislykte", hvilke er klare karriereflyttinger og hvilke har et permanent siktemål.) Det er her av spesiell interesse å studere samsvaret mellom individers uttalte flytteplaner med angitt tidshorisont og deres realiserte flyttemønsker; i hvilken grad og under hvilke omstendigheter handler forskjellige persongrupper i samsvar med det de sier at de vil gjøre.
- ii) Studium av flyttekarrieren for ulike persongrupper. En vil her legge hovedvekten på de geografiske flyttemønsker knyttet til spørsmålene:
  - a) Hvilken rolle spiller tidligere bosteder (eksempelvis oppvekstedet) i den totale flyttekarriere (tilbakeflyttinger)?
  - b) Er det påviselig struktur i ulike persongrupperes flyttekarriere mht. bostedstype og rekkefølgen i disse? Bostedstype bør her omfatte f.eks. urbaniseringsgrad, Byråets kommunetyper og landsdel.
 Punkt a) kan her oppfattes som et spesialtilfelle.

3. OPPLEGG AV OPPFØLGINGSUNDERSØKELSEN

3.1. Kort om metodevalget

En registerbasert oppfølgingsundersøkelse ble valgt av to grunner:

- a) Det var ikke ressurser til noen ny flyttemotivundersøkelse.
- b) Utvalget fra 1972 kan følges i registrene og dette gir muligheter for å holde slike kjennemerker som utsagn over framtidig flytting i Flyttemotivundersøkelsen opp mot registrerte flyttinger i tiden etterpå. Dette kunne vanskelig dekkes ved en helt ny flyttemotivundersøkelse.

Samtidig som registeropplegget blir billigere enn en ny intervjuundersøkelse, blir mengden av informasjon naturligvis begrenset til de kjennetegnene som inngår i de registrene som brukes. I vårt tilfelle vil dette gi mengden av meldinger innsendt til Personregisteret. En kunne tenke seg å supplere oppfølgingsundersøkelsen med intervjuer av (noen av) de personene som ble intervjuet i forbindelse med Flyttemotivundersøkelsen. Dette er ikke gjort, dels av kostnadshensyn, men også dels med tanke på personvernet.

Registeropplegget er avhengig av at filene fra utvalgsundersøkelsen ikke anonymiseres. Så lenge den komplette filen bare brukes til statistikkproduksjon, anser vi kravene til personvernet som tilfredsstillt, i det minste i samme grad som for de opprinnelige utvalgsfilene.

Koplingen ble utført før den nye dataloven trådte i kraft. For nye undersøkelser av denne typen må forholdet til datalover avklares.

3.2. Teknisk gjennomføring

Flyttemotivundersøkelsen forelå som to filer, en for flyttere og en for ikke-flyttere. Fra disse filene ble det laget en liste over fødselsnumrene til de personene som var med i undersøkelsen. Noen personer har fått fødselsnummeret sitt korrigert, og har derfor hatt flere fødselsnummer. Utgåtte fødselsnummer etter fødselsnummerkorreksjoner ble også tatt med.

I alt ble det i Flyttemotivundersøkelsen intervjuet 4 209 personer. Disse personene hadde i alt hatt 4 397 fødselsnummer.

3.2.1. Kjennemerker pr. 1/7 1978

Registerstatus pr. 1/7 1978 ble hentet fram fra personregisterets situasjonsfil ved hjelp av såkalte spørremeldinger. Ved at denne kjøringen ble foretatt i forbindelse med et vanlig ajourhold av registeret, ble kostnadene bagatellmessige.

Fra registersituasjonene ble følgende kjennemerker overført til flyttemotivfilene:

- a) Reg.type
- b) Reg.type-dato
- c) Bostedskommune pr. 1/7 1978
- d) Ekteskapelig status pr. 1/7 1978

Disse kjennemerkene fortjener noen kommentarer:

a) Reg.type

På flyttemotivfilen fins det tre aktuelle verdier av dette kjennemerket:

Reg.type = 1 betyr at personen var i live og bosatt i Norge 1/7 1978 (gjelder 4 068 personer).

Reg.type = 2 betyr at personen er død før 1/7 1978. Dette gjelder 90 personer. (34 flyttere og 56 ikke-flyttere i 1971).

Reg.type = 3 betyr at personen har utvandret, og dermed ikke er bosatt i Norge 1/7 1978 (gjelder 49 personer, av disse 42 flyttere i 1971).

b) Reg.type-dato

For personer som er utvandret pr. 1/7 1978 (reg.type 3) inneholder dette kjennemerket utvandingsdato. For døde personer (reg.type 2) inneholder kjennemerket dødsdatoen.

For bosatte personer (reg.type = 1) betyr reg.type-dato den dato personen sist ble registrert som bosatt.

Reg.type-dato blank eller før 1/10 1964 betyr at personen var bosatt i Norge fra før etableringen av Personregisteret. Personer som innvandrere vil få innvandringsdato som reg.type-dato inntil eventuell ny forandring av reg.type. Personer født i Norge vil få fødselsdato som reg.type-dato inntil eventuell forandring av reg.type (f.eks. ved utvandring eller død).

c) og d) Bostedskommune og ekteskapelig status pr. 1/7 1978

Tolkningen av kjennemerkene er vel grei nok. Ved analysen må en tenke på at disse kjennemerkene bare gir uttrykk for situasjonen pr. 1/7 1978 for personer som er bosatt da (reg.type = 1). For de andre personene vil verdien på kjennemerkene gi uttrykk for situasjonen ved døds- eller utvandringstidspunktet.

Det kan være grunn til å minne om at kommuneinndelingen har endret seg med tiden, og at de kommunekodene som står på meldingene er de som var gyldige på registreringstidspunktet.

Vi har imidlertid lagt inn kommunenummer etter kommuneinndelingen pr. 1/1 1974 som et avledet kjennemerke på filen. Nye kommuner som seinere er oppstått ved kommunedeling eller tidligere kommuner som er slått sammen med andre er tildelt kommunenummeret til den kommunen de var en del av 1/1 1974.

De 4 068 utvalgspersonene som var bosatt i Norge pr. 1/7 1978, hadde følgende fordeling på ekteskapelig status.

Tabell 1. Utvalget etter ekteskapelig status 1/7 1978

	I alt	Flyttere i 1971	Ikke-flyttere i 1971
I alt	4 068	2 817	1 251
Ugift	500	361	139
Gift	3 140	2 226	914
Enke/enkemann	170	44	126
Skilt	177	121	56
Separert	81	65	16

Filen med registersituasjoner pr. 1/7 1978 ble slettet etter koplingen med flyttemotivfilen.

Den komplette flyttemotivfilen inneholder to personer færre enn den opprinnelige flyttemotivfilen. En av personene som ble intervjuet var oppført med et fødselsnummer som ikke eksisterer i personregisterets situasjonsfil. Antakelig dreier det seg om registrerings- eller puncheifeil e.l. Siden vi ikke fant det riktige fødselsnummret, har vi slettet recorden i den komplette filen. Den andre "personen" skyldes at flyttemotivfilen inneholdt en dublett som ble fjernet.

3.2.2. Meldinger fra perioden 1/10 1964 - 1/7 1978

Meldingene ble hentet ut fra den såkalte Beredskapsfilen i personregistersystemet. Beredskapsfilen består pr. definisjon av settet av følgende fire delfiler:

1. Situasjonsfilen i Personregistret pr. en gitt dato (dato X, i vårt tilfelle 1/7 1978).
2. Historieekstrakt fram til dato X. (Fra før var historieekstraktet og dermed Beredskapsfilen ajourført fram til 31/12 1977. Den videre ajourføringen fram til 1/7 1978 var en del av den videre ajourføringen av Beredskapsfilen.)
3. Statistikk ekstrakt fram til dato X. (Denne delen av Beredskapsfilen var det ikke behov for, fordi de kjennemerkene som denne filen inneholder ikke var aktuelle.)
4. Historiske meldinger fra til dato X. (Denne delen av Beredskapsfilen ble heller ikke benyttet.)

Situasjonsfilen inneholder de kjennemerkene som til enhver tid er definert i de såkalte "situasjonskatalogene", men filen blir løpende revidert slik at bare siste kjennemerkeverdi for det enkelte kjennemerke vil være registeret på denne filen.

Historie- og statistikk ekstraktene inneholder visse utvalgte kjennemerker fra henholdsvis personregisterets historie- og statistikkfil.

Personregisterets statistikkfile inneholder godkjente meldinger fra folkeregistrene, dvs. de meldinger som ble brukt til oppdatering av situasjonsfilen. Data til befolkningsstatistikken (flyttinger, giftermål, dødsfall m.fl.) ekstraheres også fra statistikkfilen.

Historiefilen inneholder, som navnet antyder, gamle kjennemerkeverdier som skyves ut av situasjonsfilen ved oppdatering. På denne filen finnes altså alle kjennemerker som noengang er blitt registrert på den enkelte person, samt tidspunktene for endring av kjennetegn.

Historiske meldinger er en relativt meget liten file som inneholder meldinger som kom så forsinket inn i systemet at de ikke kunne følge den vanlige rutine for produksjon av statistikk- og historie-data. Disse meldingene fins derfor ikke på noen av de andre filene i systemet.

Det er uråd her å gi en mer dekkende beskrivelse av beredskapsfilesystemet og registerrutinene bak det her. Vi kan henvise til arbeidsnotatet Statistisk Sentralbyrå (1974) når det gjelder registeroppbygging, og til notatet AEd/bft 13/2 1978: "Omfanget av og kjennemerker i Beredskapsfilen for analysefilen" for en dokumentasjon av historie- og statistikk-ekstraktene til beredskapsfilen.

Vi har fått med alle meldingene som er blitt sendt til Personregisteret for alle individene som var med i Flyttemotivundersøkelsen. En del meldinger er dessuten hentet både fra historie- og statistikk-ekstraktet til beredskapsfilen. Antall (forskjellige) meldinger etter meldingstype framgår av tabell 2.

Vi skal knytte noen kommentarer til et par av de meldingstypene som er hentet fram, men ikke utnyttet videre.

Tabell 2. Ekstraherte meldinger etter meldingstype¹⁾

Meldingstype	Antall
<u>I. Med i prosjektet</u>	
1. Innenlandske flyttinger	9 685
2. Utvandring	160
3. Innvandring	181
4. Giftermål	2 287
5. Skilsmisse	292
6. Separasjon	295
7. Enke/enkemann	130
<u>II. Andre meldinger</u>	
Endring i familienummer	617
Statsborgerskap, etablering	62
Erverv av norsk statsborgerskap	10
Manglende endring: ekteskapelig status	47
Manglende endring: generelt	29

1) Når det er hentet meldinger både fra historie- og statistikk-ekstrakt, er bare en av dem talt med her.

i) Statsborgerskap, etablering. Meldingene knytter seg til etablering av statsborgerskap som kjennetegn i Personregisteret. Kjennetegnet statsborgerskapet ble innført 1/7 1973. På denne tiden var altså 62 av personene i Flyttemotivundersøkelsen utenlandske statsborgere. Av disse har 10 personer seinere fått norsk statsborgerskap.

ii) Melding om manglende endringer. Det er to typer av disse meldingene: manglende endring generelt og manglende endring i ekteskapelig status.

Meldingstypen "manglende endring generelt" er den eldste av disse, og ble før brukt også om endringer i ekteskapeleg status.

Et eksempel på bruken av disse meldingene kan være personer som har skiftet ekteskapeleg status mens de har vært bosatt i utlandet. Meldingstypene ble opprinnelig laget nettopp for å ta hensyn til slike endringer i ekteskapeleg status. I det siste har også melding om manglende endring i ekteskapeleg status blitt brukt til å melde opphør av separasjon. Det er ikke noe krav om at separerte som flytter sammen igjen skal melde dette til Folkeregisteret. I de tilfellene hvor dette er gjort, har behandlingen av disse meldingene variert noe. Før ble det ofte benyttet korreksjonsmeldinger til å rette opp ekteskapeleg status i registeret. Slike korreksjonsmeldinger er ikke med i vårt meldingsutvalg.

Melding om manglende endring generelt brukes nå nokså sjelden, og da om andre forhold enn ekteskapeleg status.

Vi har valgt å se bort fra disse typene meldinger. Dersom endringer i ekteskapeleg status hadde stått mer sentralt i undersøkelsen, hadde vi kanskje lagt mer vekt på å utnytte disse meldingene.

4. NOEN ERFARINGER FRA GJENNOMFØRINGEN AV UNDERSØKELSEN

4.1. Innholdet av registeret (Beredskapsfilen)

Innholdet av Beredskapsfilen er omtalt i avsnitt 3.2.2. For vårt formål skulle den, sammen med registersituasjonene pr. 1/7 1978, gi en fullstendig oversikt over flytte- og ekteskaphistorien i perioden 1/10 1964 - 1/7 1978 for de personene som ble intervjuet i Flyttemotivundersøkelsen.

Beredskapsfilen fra Personregisteret har hittil vært lite brukt. Siden de to utvalgene til sammen gir et tilfeldig utvalg av hele befolkningen, kan derfor undersøkelsen gi en viss test av innholdet i registeret.

4.1.1. Fraflyttingskommune for utvandrere

Ved innenlandsk flytting blir fraflyttingskommunen kodet inn på den meldingen som til slutt havner i Beredskapsfilen (historieekstraktet). Ved utvandring skjer ikke dette, siden fraflyttingskommunen da kan finnes i registersituasjonen (som "bostedskommune").

Dersom en utvandrer seinere flytter tilbake til Norge, skal bostedskommunen før utvandring kodes inn på innvandringsmeldingen i beredskapsfilen. Her har det ved produksjonen av Beredskapsfilen skjedd en forveksling av en av de aktuelle meldingstypene. For utvandrere som flytter tilbake igjen etter 1/11 1970 finner vi dermed ikke igjen fraflyttingskommunen ved utvandringen.

Dette er en feil som kan rettes på ved å hente inn de relevante opplysningene fra Personregisterets historiefil. Vi har ikke gjort dette, siden feilen berører relativt få personer i vår undersøkelse.

I alt er det 70 personer der vi ikke finner fraflyttingskommune¹⁾ ved utvandring. Vi har valgt å forutsette at disse personene innvandrer til samme kommune som de utvandret fra. Denne forutsetningen vil være oppfylt for noen av personene, kanskje de fleste.

4.1.2. Sammenhenger mellom meldingene i flytte- og ekteskaphistoriene

Når vi ser på en persons flyttehistorie, må vi være oppmerksomme på at kommunesammenslåingene kan være årsak til ulogiske flyttesekvenser. Et eksempel: Sett at en person flytter fra kommune A til kommune B. Så blir de to kommunene slått sammen og den nye kommunen får kommunenummeret til den tidligere kommunen A. Hvis personen så flytter videre, vil han i vår versjon av flyttehistorien bli registrert med kommune A som fraflyttingskommune i to på hverandre følgende flyttinger.

I tillegg til at dette opptre i de meldingene vi har hentet ut fra registeret, skjer det enda oftere når vi betrakter flyttinger der kommuneinndelingen er "oppdatert" til inndelingen pr. 1/1 1974, slik som beskrevet i avsnitt 3.2.1.c.

1) Også for en innenlandsk flytting lyktes det ikke å få tak i fraflyttingskommunen.

I tabellene i kapittel 5 har vi tatt med alle flyttingene. Formålet med tabellene er her bare å vise hva som ligger på filen. Ved en mer analytisk rettet utnytting av filen må en vurdere nærmere om en ønsker å ha med slike flyttinger som ikke endrer bostedet.

Også i ekteskaphistorien har vi ulogiske sekvenser av meldinger, særlig blant de eldre meldingene fra 1964-65. Det fins endel eksempler i filen på at en person har to giftermålsmeldinger på rad, uten noen mellomliggende melding for skilsmisse eller enke/enkemannsstatus. Dette skyldes trolig svakheter i registeret den første tiden. Generelt var kjennemerket "ekteskapeleg status" beheftet med mange feil under etableringen av registeret. Disse feilene berører ikke våre data så lenge de er korrigert i registeret med korreksjonsmeldinger. For vår del spiller det trolig en viss rolle at vi ikke har tatt hensyn til meldingene av typen "melding om manglende endring i ekteskapeleg status". Vi kunne altså kanskje fått en mer konsistent framstilling av ekteskaphistorien ved å legge mer arbeid ned i dette.

4.2. Koplingstekniske erfaringer

Teknisk sett har framhentingen av data og koplingen med intervjufilene gått greit. Vi vil likevel peke på et par erfaringer vi har gjort, som kan være verd å merke seg med tanke på lignende undersøkelser.

4.2.1. Bruk av fødselsnummeret

Som nevnt i avsnitt 3.2 er det en del personer i undersøkelsen som har skiftet fødselsnummer. En er nødt til å ta hensyn til dette ved registerundersøkelser av denne typen. Våre erfaringer tyder også på at det kan lønne seg å kontrollere fødselsnumrene i intervjuundersøkelser for å unngå feilutfylling og eventuelle dubletter.

4.2.2. Meldingskoder

Beredskapsfilen opererer med utdrag av både historie- og statistikkfilene i Personregister-systemet. De ulike meldingstypene kan identifiseres ved hjelp av meldingskoder.

Det er nødvendig å vite om en record stammer fra historie- eller statistikketraktet fordi meldingstypen og reg.dato skal tolkes forskjellig. Den enkelte posisjon i meldingstypen regnes fra venstre mot høyre i statistikketraktet og fra høyre mot vnestre i historieekstraktet. Kjennemerkenes gyldighetsperiode er fra reg.dato i statistikketraktet, mens den er inntil reg.dato i historieekstraktet. De eldste meldingstypene i registeret hadde imidlertid bare ett tegn i meldingskoden. Det er derfor ikke alle meldingstypene der en kan holde historie- og statistikk-utdragene av ulike typer fra hverandre bare ved å se på koden for meldingstypene.

4.3. Erfaring med filorganiseringen

Et usikkerhetsmoment har vært at analysen av data skulle utføres av personer som ikke var engasjert når dataorganiseringen først måtte bestemmes.

Opprinnelig var tanken å legge inn alle meldingene på flyttemotivfilen. I stedet la vi i første omgang meldingene på en egen fil. Noen sentrale opptellingsresultater fra hjelpefilen ble så kodet inn på flyttemotivfilen. Denne framgangsmåten ble valgt fordi:

- En mente at de som skulle analysere undersøkelsen ville stå friere på denne måten.
- Den løsningen som opprinnelig ble foreslått, kan vise seg å være svært tungvint å håndtere ved visse former for utnyttelse.
- Det vil eventuelt ikke være noe vanskelig å gjennomføre den opprinnelig planlagte løsningen på etterhånd.

I praksis ble ikke dette opplegget vellykket. Dette skyldes kanskje først og fremst mangel på programmeringskapasitet. Med de EDB-kunnskapene som medarbeiderne i prosjektet har hatt, vil utnytting av en hjelpefil i kombinasjon med hovedfilen kreve kvalifisert programmererhjelp hver gang prosjektmedarbeiderne selv skal analysere kjennemerker på flyttemotivfilen ved hjelp av standardprogram.

På denne bakgrunn ble det etterhvert klart at de som arbeidet med å analysere filen ønsket å legge kjennetegn ved hver enkelt flytting (og endring av ekteskapelig status) inn på hovedfilen fra Flyttemotivundersøkelsen. Dette er nå gjort.

5. NOEN TABELLER FRA OPPFØLGINGSUNDERSØKELSEN

Formålet med de tabellene som gjengis her er først og fremst å gi et mer utfyllende bilde av hva den komplette filen fra oppfølgingsundersøkelsen gir av analysemuligheter. Vi har altså tatt sikte på å beskrive den registrerte flytتهistorien for de to utvalgene (flyttere og ikke-flyttere) fra Flyttemotivundersøkelsen i 1972.

Ved tolkningen av tallene i tabellene må en være klar over at de to utvalgene fra Flyttemotivundersøkelsen hver for seg er representative for sin delpopulasjon, henholdsvis interkommunale flyttere 1971 og ikke-flyttere 1971. Utvalgsbrøken er forskjellig for de to utvalgene. Vi har derfor holdt de to utvalgene atskilt i alle tabellene. For å estimere forhold i hele befolkningen må en eventuelt veie sammen de to utvalgene. En må huske på at flyttinger som er registrert for andre år enn 1971 ikke er representative for totalmassen av flyttinger i de andre årene.

Det kan også by på problemer å teste visse hypoteser om flytتهistoriene når en, som her, bare observerer et utsnitt av flytتهistoriene, jmf. diskusjonen i Ginsberg (1979).

I tabellene opererer vi med antall bostedsskifter. Antall bostedsskifter er lik summen av antall innenlandske flyttinger, utvandring og innvandring. Alle meldinger som er kommet inn til registeret er med, uansett eventuelle kommunereguleringer.

Tabell 3 viser flyttinger i tiden etter registreringsperioden i Flyttemotivundersøkelsen (1971). I følge tabellen er det en markert forskjell i mobiliteten etter 1971 mellom de to utvalgene. Mens over halvparten av flytterne i utvalget flyttet en eller flere ganger i tiden etter 1971, flyttet bare ca. 15 prosent av utvalget av ikke-flyttere. En stor del av denne forskjellen kan nok tilskrives forskjellen i aldersfordelingen mellom utvalgene.

Ved sammenligning av bostedskommune pr. 1/7 1978 og pr. 1/1 1972 (tabell 3), henholdsvis oppvekstkommunen (tabell 4), er det tatt hensyn til kommunereguleringene i sammenligningen. (Vi har tatt opp alle registrerte flyttemeldinger.)

I tabell 4 har naturligvis alle i flytterutvalget minst en flytting, siden dette dannet et av utvalgskriteriene. Den perioden vi har flyttemeldinger for, dekker ikke hele flytتهistorien for personene i utvalgene. Dette er bakgrunnen for at en del personer med en flytting er bosatt i oppvekstkommunen. For øvrig kan en person med én flytting på grunn av kommunereguleringene fremdeles være bosatt i samme kommune, når kommunegrensene er forsøkt definert ifølge inndelingen pr. 1/1 1974, slik vi har gjort her. Dette kan f.eks. skje med personer som flytter mellom to kommuner som siden er slått sammen.

I tabell 5 har vi prøvd å få fram den klare forskjellen i aldersfordelingen i de to delutvalgene for flyttemotivundersøkelsen. Tallene for antall flyttinger i 1971 viser klart utvalgenes spesielle karakter. Tallene i tabellene tyder på at de som var flyttere i 1971 hadde høyere mobilitet i de andre periodene enn de som var ikke-flyttere i 1971 også innen de enkelte aldersgruppene. (For å beregne mobiliteten burde vi her beregnet risikosummen nøyere, noe som er fullt mulig ut fra opplysningene om dødsfall og utenlandsopphold på filen.) Denne forskjellen i mobilitet støtter opp om den såkalte "mover-stayer" hypotesen.

Vi ser at det også for ikke-flyttere i 1971 er blitt registrert noen få flyttemeldinger (4 stk), i strid med forutsetningene ved trekking av utvalget. Det dreier seg om 3 ut- og en innvandring melding. Disse meldingene kan ha blitt sendt inn til registeret etter at kontrollene av utvalget var foretatt.

I tabell 6 har vi forsøkt å sette de registrerte flyttingene opp mot utsagn om framtidig flytting i Flyttemotivundersøkelsen. Dette er vanskelig av to grunner.

Tabell 3. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter antall bostedsskifter i perioden 1/1 1972 - 1/7 1978 etter forhold mellom bosted pr. 1/1 1972 og pr. 1/7 1978

	Intervjuet i Flyttemo- tivunder- søkelsen	Av dette		Bosatt i Norge pr. 1/7-78			
		Døde før 1/7-78	Utvandret pr. 1/7-78	I alt	Herav bo- satt i samme kommune	I annen kommune i samme fylke	I annet fylke
Flyttere 1971 i alt	2 893	34	42	2 817	1 314	613	890
Antall bostedsskifter i perioden 1/1-72 - 1/7-78							
0	1 327	29	0	1 298	1 298	0	0
1	808	4	23	781	1	338	442
2	426	1	11	414	14	154	246
3	208		6	202	0	73	129
4	90		1	89	1	36	52
5	19		1	18		6	12
6	6			6		2	4
7	5			5		2	3
8	2			2		1	1
9	2			2		1	1
Ikke-flyttere 1971 i alt ...	1 314	56	7	1 251	1 072	70	109
Antall bostedsskifter i perioden 1/1-72 - 1/7-78							
0	1 122	55	0	1 067	1 067	0	0
1	120	1	4	115	1	43	71
2	43		2	41	4	17	20
3	18		1	17		6	11
4	7			7		2	5
5	3			3		1	2
6	0			0		0	
7	0			0		0	
8	0			0		0	
9	1			1		1	

Tabell 4. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter antall bostedsskifter i perioden 1/10 1964 - 1/7 1978 og etter forhold mellom bosted pr. 1/7 1978 og oppvekstskommune

	Inter- vjuet i Flytte- motiv- under- søkelsen	Av dette				Døde før 1/7-78	Utvand- ret pr. 1/7-78	Bosatt i Norge pr. 1/7 1978			
		Uopp- gitt opp- vekst- kommune	Opp- vekst i ut- landet	Med spesi- fisert oppvekst- kommune	Bosatt i alt pr. 1/7-78			Bosatt i oppvekst- kommunen	Av dette		Bosatt i annen kommune
Flyttere											
1971 i alt .	2 893	7	72	2 814	34	42	2 817	781	702	1 334	
Antatt bo- stedsskifter											
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1	508	1	10	497	16	0	492	72	170	250	
2	735	2	13	720	11	4	720	330	132	258	
3	554	1	18	535	2	16	536	112	168	256	
4	483	2	14	467	3	9	471	132	102	237	
5	273	0	4	269	2	3	268	72	49	147	
6	170	0	4	166	0	3	167	37	43	87	
7	87	0	6	81	0	5	82	18	18	46	
8	37	0	2	35	0	1	36	3	12	21	
9	27	1	1	25	0	0	27	4	3	20	
10	8	0	0	8	0	0	8	2	1	5	
11	10	0	0	10	0	1	9	0	2	7	
12	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	
Ikke-flyttere											
1971 i alt .	1 314	4	24	1 286	56	7	1 251	658	241	352	
Antall bo- stedsskifter											
0	950	2	14	934	49	0	901	585	139	177	
1	177	1	5	171	7	3	167	24	62	81	
2	94	1	3	90	0	2	92	38	16	38	
3	55	0	2	53	0	2	53	8	13	32	
4	21	0	0	21	0	0	21	7	2	12	
5	6	0	0	6	0	0	6	2	0	4	
6	9	0	0	9	0	0	9	0	1	8	
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	1	0	0	1	0	0	1	1	0	0	
11	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	

Tabell 5. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter kjønn, alder¹⁾, og antall bostedsskifter i ulike perioder i tidsrommet 1/10 1964 - 1/7 1978

Person-gruppe	Antall personer i flyttemotivundersøkelsen	Tallet på bostedsskifter										
		1/10-64-31/12-66	1967-1968	1969-1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1/1-78-1/7-78
Flyttere 1971												
i alt	2 893	889	952	1 434	3 188	573	547	494	422	366	314	128
Menn, i alt												
16-19 år	112	9	10	28	127	33	17	27	23	26	20	13
20-24 "	363	41	76	165	418	87	96	86	77	70	62	25
25-29 "	442	147	180	241	480	67	84	78	65	46	39	15
30-34 "	150	90	64	74	157	16	18	13	15	9	9	3
35-39 "	88	31	34	25	94	10	10	14	10	5	6	1
40-54 "	137	41	25	45	144	15	16	9	8	8	8	4
55 år og over ..	71	12	13	14	72	3	4	5	3	2	3	1
Kvinner, i alt ...												
16-19 år	224	19	15	105	259	80	59	67	49	41	38	13
20-24 "	554	101	221	397	633	142	131	107	87	93	80	30
25-29 "	361	224	191	212	391	73	68	59	54	41	26	17
30-34 "	145	100	62	59	153	29	21	12	15	11	8	4
35-39 "	58	22	18	17	60	5	5	3	3	10	5	1
40-54 "	111	35	26	32	121	7	11	5	8	0	6	0
55 år og over ..	77	17	17	20	79	6	7	9	5	4	4	1
Ikke-flyttere 1971												
i alt	1 314	164	128	111	4	43	49	59	44	52	48	17
Menn, i alt												
16-19 år	44	1	2	1	0	3	0	1	0	5	8	3
20-24 "	62	9	13	16	0	5	10	10	10	8	7	4
25-29 "	62	16	20	13	2	6	8	9	3	7	10	2
30-34 "	49	23	13	5	1	3	3	3	1	1	2	0
35-39 "	60	7	9	4	0	3	3	3	3	2	6	0
40-54 "	193	16	3	8	0	1	3	3	2	3	1	0
55 år og over ..	172	3	1	6	0	2	1	2	0	0	0	1
Kvinner, i alt ...												
16-19 år	47	5	2	4	0	7	3	6	8	12	4	2
20-24 "	58	9	24	13	0	2	5	9	6	5	4	0
25-29 "	56	29	16	19	0	6	8	5	2	2	1	0
30-34 "	46	20	10	5	1	1	2	2	3	0	2	2
35-39 "	55	10	6	5	0	2	1	1	2	1	1	1
40-54 "	182	11	3	7	0	2	0	4	2	3	0	0
55 år og over ..	228	5	6	5	0	0	2	2	2	3	2	2

1) Alder ved utgangen av 1971.

Tabell 6. Flyttere og ikke-flyttere 1971 med ulike holdninger til framtidig flytting og ulike anslag på framtidig flyttetidspunkt i Flyttemotivundersøkelsen, etter tid for første flytting etter 31/12 1972 og antall flyttinger i perioden 1/1 1973 - 1/7 1978

	Per- soner i alt	Uten flytt- ing	Av disse						Totalt antall bosteds- skifter
			med flytting, første flytting år						
			1973	1974	1975	1976	1977	1978 ¹⁾	
<u>Flyttere 1971</u>									
Total	2 893	1 531	507	333	229	153	99	41	2 271
Tror de helt sikkert vil flytte	1 059	312	339	175	116	59	42	16	1 294
Tror de antakelig vil flytte	564	268	89	77	61	37	19	13	476
Tror de vil flytte i alt	1 623	580	428	252	177	96	61	29	1 770
Av dette									
Innen 0-1 år	588	157	252	86	51	25	9	8	821
" 2-5 "	455	147	81	97	69	31	21	9	488
" 5 år eller mer	130	83	8	7	10	8	8	6	61
Vet ikke når, ubesvart	450	193	87	62	47	32	23	6	400
Tror at de helt sikkert ikke vil flytte .	296	265	3	10	6	5	5	2	52
Tror de antakelig ikke vil flytte	477	386	24	18	20	18	7	4	140
Vet ikke om de vil flytte	490	295	52	52	25	34	26	6	306
Ubesvart etc.	7	5	0	1	1	0	0	0	3
<u>Ikke-flyttere 1971</u>									
Total	1 314	1 140	44	48	25	29	19	9	269
Tror de helt sikkert vil flytte	153	79	26	21	12	7	5	3	120
Tror de antakelig vil flytte	142	100	9	10	3	10	7	3	63
Tror de vil flytte i alt	295	169	35	31	25	17	12	6	183
Av dette									
Innen 0-1 år	88	41	20	14	3	8	1	1	70
" 2-5 "	75	41	8	9	5	5	5	2	58
" 5 år eller mer	40	30	1	2	2	2	2	1	10
Vet ikke når, ubesvart	92	57	6	6	15	2	4	2	45
Tror at de helt sikkert ikke vil flytte .	533	522	1	3	2	2	2	1	14
Tror de antakelig ikke vil flytte	346	318	5	8	5	4	4	2	39
Vet ikke om de vil flytte	140	121	3	6	3	6	1	0	33

1) Gjelder 1. halvår 1978.

Tabell 7. Flyttere 1971 etter viktigste oppgitte flyttemotiv ved Flyttemotivundersøkelsen og etter årstall for første flytting etter 31/12 1973 og antall bostedsskifter totalt i perioden 1/1 1973 - 1/7 1978

Viktigste oppgitte grunn til flytting i Flyttemotivundersøkelsen	Totalt	Har ikke flyttet i perioden 1/1-73 - 1/7-78	Har flyttet første gang i året						Totalt antall bosteds- skifter
			1973	1974	1975	1976	1977	1978 ¹⁾	
Flyttere 1971, i alt	2 893	1 531	507	333	229	153	99	41	2 271
Ble uten arbeid på stedet	172	80	44	27	10	7	3	1	169
Andre arbeidsforhold	845	427	160	92	73	55	27	12	684
Familieforhold	343	202	59	30	22	14	14	2	231
Helseforhold	66	40	8	6	5	3	2	2	46
Utdanningsforhold	269	71	79	51	33	20	13	2	398
Boligforhold	766	465	98	77	57	32	22	15	446
Bosteds- og miljøforhold	225	132	26	26	17	10	11	3	146
Andre forhold	201	113	33	24	11	10	6	4	146
Uppgitt	5	1	0	0	1	2	1	0	5

1) Gjelder 1. halvår 1978.

Tabell 8. Flyttere 1971 med ulik vurdering av konsekvensene av flyttingen for levekårene totalt i Flyttemotivundersøkelsen, etter årstall for første flytting etter 31/12 1972 og antall bostedsskifter totalt i perioden 1/1 1973 - 1/7 1978

Vurdering av konsekvensene av flyttingen for levekårene totalt ved Flyttemotivundersøkelsen	Totalt	Har ikke flyttet i perioden	Har flyttet første gang i året						Totalt antall bostedsskifter
			1973	1974	1975	1976	1977	1978 ¹⁾	
Flyttere 1971, i alt	2 893	1 531	507	333	229	153	99	41	2 271
Husholdningen har det bedre etter flyttingen	1 671	927	252	190	119	95	63	25	1 218
Husholdningen har det omtrent som før	1 060	542	208	119	96	52	29	14	889
Husholdningen har det dårligere enn før	142	54	43	21	11	5	7	1	148
Vet ikke	3	0	1	1	0	1	0	0	3
Ubesvart	6	4	1	0	1	0	0	0	3
Spørsmålet ikke stilt	11	4	2	2	2	0	0	1	10

1) Gjelder 1. halvår.

Tabell 9. Flyttere og ikke-flyttere 1971 etter kommunegruppe¹⁾ ved intervjuet i Flyttemotivundersøkelsen, og etter kommunegruppe for bosted pr. 1/7 1978

	Totalt	Døde innen 1/7-78	Utvandret pr. 1/7-78	Totalt bosatt 1/7-78	Bosatte pr. 1/7-78 etter kommunetype ¹⁾						
					1	2	3	4	5	6	7
Flyttere 1971											
Totalt antall	2 893	34	42	2 817	534	555	233	598	192	508	197
Kommunegruppe ¹⁾ for tilflyttingskommunen ved intervjuet i flyttemotivundersøkelsen											
1	714	7	13	694	196	92	42	188	50	91	35
2	515	7	9	499	68	153	32	103	34	86	23
3	229	1	3	225	28	40	48	34	20	40	15
4	558	9	6	543	99	114	34	193	25	63	15
5	153	1	2	150	29	23	23	24	34	11	6
6	460	6	7	447	75	81	38	40	17	148	48
7	251	3	1	247	35	50	15	13	12	67	55
Utlandet	13	0	1	12	4	2	1	3	0	2	0
Ikke-flyttere 1971											
Totalt	1 314	56	7	1 251	265	238	105	200	77	247	119
Kommunegruppe ¹⁾ for bosted ved intervju											
1	316	14	4	298	248	4	5	22	6	9	4
2	265	10	2	253	4	218	2	18	1	5	5
3	103	6	1	96	2	1	90	1	0	2	0
4	187	7	0	180	6	8	4	152	4	5	1
5	81	4	0	77	3	1	0	3	66	4	0
6	240	11	0	229	2	2	2	2	0	217	4
7	122	4	0	118	0	4	2	2	0	5	105

1) Kommunegrupperingen er en aggregering av Stordahls kommunegrupper, se nærmere definisjoner i Stordahl (1976).

Aggregering:

Kommunegruppe i tabell 9	Stordahls kommunegruppe	Karakteristikk
1	01, 02	Landsdelssentra
2	03, 04, 05	Regionsentra
3	06, 07	Lokalsenterkommuner
4	08, 09, 10	Omegnskommuner for landsdels- og regionsentra
5	11, 12	Sentrale industrikommuner og sentrale, blandede landbruks- og industrikommuner
6	13, 14, 16, 18, 21	Ikke-sentrale kommuner, godt utbygde
7	15, 17, 19, 20, 22	Ikke-sentrale kommuner, svakt utbygde

i) I Flyttemotivundersøkelsen ble det spurt om planer for flytting fra stedet. En slik flytting krysser ikke nødvendigvis noen kommunegrense. I vårt registermateriale finner vi imidlertid bare flyttinger som krysser kommunegrenser.

ii) De oppgitte tidshorisonter burde helst regnes fra intervjutidspunktet, som ikke er nøyaktig kjent. Intervjuene ble utført i perioden 23/10 1972 til 15/3 1973. Noen av flyttingene i tabell 6 kan følgelig være foretatt før intervjuet fant sted.

Som utgangspunkt for sammenlikninger har vi gruppert flyttere etter årstall for første registrerte flytting etter 1/1 1973. Datoen 1/1 1973 er antakelig den beste tilnærmelsen til "intervjutidspunktet" vi kan få.

• Tabell 7 viser at det er særlig de som i Flyttemotivrunden oppgav utdanningsforhold som viktigste grunn til flytting som har flyttet etter undersøkelsen. Også de som oppgav arbeidsforhold og "andre forhold" har i stor grad flyttet videre, mens de øvrige har vært relativt mer bofaste. En stor del av dette mønstret skyldes nok ulik aldersfordeling for personene med ulike flyttemotiver i Flyttemotivundersøkelsen.

Tabell 8 viser at de som mente at de var dårligere stilt totalt sett etter flyttingen enn før, også flyttet videre i større grad enn de andre.

I tabell 9 har vi stilt sammen kommunegruppen for bostedet ved intervjuet og kommunegruppen for bosted pr. 1/7 1978. Kommunegrupperingen er utviklet av Erik Stordahl til bruk i prosjektet "justerte flytterelasjoner" (se Stordahl (1976), s. 7-13).

Mens ikke-flytterne i 1971 i stor grad bor i kommuner i samme gruppe i 1978, er bildet mer varient for flytterne. Dette skyldes selvsagt forskjellen i aldersfordeling og mobilitetsnivå. Blant flytterne 1971 er det særlig utvekslingen mellom senterkommuner (gruppe 1-2) og deres omegnskommuner (gruppe 4) som trer klart fram.

Litteratur

- [1] Edholm, Arild (1978): "Omfanget av og kjennemerker i Beredskapsfilen for analysefilen" Statistisk Sentralbyrå, notat AEd/bft, 15/2-78.
- [2] Ginsberg, Ralph (1979): "Timing and duration effects in residence histories and other longitudinal data I: Stochastic and Statistical Models, II: Studies of Duration Effects in Norway, 1965 - 1971, Regional Science and Urban Economics 9 (1979) s. 211-392.
- [3] Statistisk Sentralbyrå (1974): "The Central Registers of the Central Bureau of Statistics of Norway". Statistisk Sentralbyrå, ANO IO 74/21.
- [4] Stordahl, Erik (1976): "Justerte flytterelasjoner. Arbeidsrapport nr. 1 Statistisk Sentralbyrå, ANO IO 76/10.

OVERSIKT OVER PUBLIKASJONER OG NOTATER FRA FLYTTEMOTIVUNDERSØKELSEN 1972

- Foss, O., R. Salomon, E. Stordahl, L. Østby (1974): Flyttemotivundersøkelsen 1972. Rapport nr. 2. Teori og metode. Statistisk Sentralbyrå ANO/IO 74/43.
- Foss, O. (1975): Flyttemotivundersøkelsen 1972. Rapport nr. 5. Flytting og levekår. En studie av noen endringer i levekårene ved arbeids- og bostedsskifte. Statistisk Sentralbyrå ANO/IO 74/42.
- Foss, O., L. Hansen, E. Stordahl (1978): Flyttemotivundersøkelsen 1972. Dokumentert variabelkatalog. Statistisk Sentralbyrå ANO/IO 78/13.
- Statistisk Sentralbyrå (1974): Flyttemotivundersøkelsen 1972, NOS A617 (Tabellpublikasjon).
- Statistisk Sentralbyrå (1974): Flyttemotivundersøkelsen 1972. Statistisk Ukehefte nr. 8.
- Statistisk Sentralbyrå (1977): Flyttemotivundersøkelsen 1972, SØS nr. 35 (Analysepublikasjon).
- Stordahl, E. (1975): Flyttemotivundersøkelsen 1972. Rapport nr. 4. Flytting til og fra 121 Askim/Mysen handelsdistrikt. En prøveundersøkelse for Flyttemotivundersøkelsen 1972. Statistisk Sentralbyrå ANO/IO 75/30.
- Østby, L. (1974): Hvem flytter i Norge? Tendenser i flyttegruppens sammensetning etter 1950. Statistisk Sentralbyrå, Artikler nr. 73.
- Østby, L. (1975): Flyttingene i Norge 1971 og 1949 - 1973. Rapport nr. 3 fra Flyttemotivundersøkelsen 1972. Statistisk Sentralbyrå, SA nr. 13.
- Østby, L. og B. A. Reisz (1975): Flyttemotivundersøkelsen 1972. Rapport nr. 6. Hovedresultater. Statistisk Sentralbyrå ANO/IO 75/46.